

Salon kaupungin vanhusneuvosto

13.9.2024

Yhteyspäällikkö Saija Karnisto-Toivonen/

Salon kaupunginhallitus ja -valtuusto

Viite: Kommenttipyyntö Salon kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmaan

Vanhusneuvoston lausunto Salon kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelman luonnokseen vuosille 2024-2030

Vanhusneuvostolle on esitelty kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmaa neuvoston kokouksessa 29.8.2024 yhteyspäällikön toimesta. Neuvosto on käynyt keskustelun suunnitelmasta ja pyytää, että päätöksenteossa suunnitelmaan liittyen huomioitaisiin seuraavia, ikääntyneen väestön kannalta merkittäviä asioita.

Esteettömyys

Salon vammais- ja vanhusneuvostot sekä vammaisjärjestöjen neuvottelukunnan nimetyt edustajat ovat antaneet kaupungille 29.9.2023 aloitteen / ehdotuksen esteettömyyden edistämiseksi kaupungin palveluissa. Aloitteeseen on saatu vastaus 3.7.2024. Vastauksessa todetaan, että esteettömyyden toimenpidesuunnitelman on tarkoitus valmistua vuoden 2025 aikana. Vanhusneuvosto pyytää, että aloitteessa sekä annettua vastauksessa esitetyt asiat huomioidaan toimenpidesuunnitelmassa ja tämän lisäksi esteettömyys tulee huomioida myös yhdenvertaisuussuunnitelmassa, jonka tavoitteena tulee olla tarjota kaupunkilaisille esteetön ja yhdenvertainen pääsy kaupungin palveluihin.

Keskustan esteettömyyden parantamiseksi tehtyjä toimia esim. suojateiden korjaamisen osalta neuvosto pitää hyvänä edistysaskeleena ja toivoo, että kunnostamistoimet jatkuvat investointimäärärahoihin myös tulevina vuosina.

Esteettömyyden edistämisessä tulee huomioida ikääntymisen takia toimintakyvyltään rajoittuneet.

Suunnitelmassa mainittu wc-tilojen muuttaminen sukupuolineutraaleiksi on monisäikeinen asia ja asiaa tulee tarkastella tila- ja käyttäjäkohtaisesti. Sukupuolineutraalius ei saa estää esim. nais- ja miesoletettujen eikä eri uskontoryhmien osalta tilojen turvallista käyttöä.

Yhdistysten toiminta ja tilojen käyttö

Kaupungin tilojen tulee olla yhdistyksille mahdollisimman laajalti käytössä, maksuttomien tai edullisesti vuokrattavien tilojen muodossa yhdistystoiminnalle annettava tuki on useille toimijoille tärkeämpää kuin mikään muu kaupungin tuki. Tiloja tulee olla esim. liikunnan, mutta myös kulttuurin järjestämiselle ja ikääntyneiden osalta tiloja tulisi voida käyttää erityisesti myös päiväaikana, aamu- ja iltapäivisin.

Kun kaupungilta saadaan tilat, niin yhdistyksiltä riittää voimavaroja ja resursseja ohjelman järjestämiseen ja esim. esiintyjien hankkimiseen. Pienemmissä taajamissa isompia tiloja yhdistysten käyttöön ei kaupungin ja mahdollisesti seurakunnan omistamien tilojen lisäksi useinkaan ole. Toisaalta taajamista ei useinkaan pääse keskustan kulttuuritapahtumiin julkisella liikenteellä tai niihin pääsee vain harvoin esim. toisen kyydissä. Tällöin tapahtumia täytyy järjestää itse. Käyttökelpoisia tiloja päiväaikaan ovat esim. nuorisotilat, kirjastojen tilat

13.9.2024

ja muut kokoontumistilat ja näiden käytön osalta tulisi toimia joustavasti kaupungin oman toiminnan ja yhdistystoiminnan välillä.

Tilojen hinnoittelussa tulee huomioida, että liian kalliiksi koetut hinnat voivat lopettaa tilojen käytön tai vähentää sitä huomattavasti ja vanhusneuvosto arvioi, että näin on käynyt esim. Kiskohallin ja Kuusjokitalon osalta.

Kaupungin tulee yhdenvertaisuustoimissaan toimia esimerkkinä muille sidosryhmille ja kannustaa myös esim. yhdistyksiä toteuttamaan yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan. Lisäksi on tärkeää, että kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmassa huomioidaan myös eri ryhmien, eikä vain yksilöiden, yhdenvertaisuus.

Palvelujen saavutettavuus

Palvelujen järjestämissä tulee huomioida, että palvelujen pariin pääsee ja erilaisiin kaupungin järjestämiin ja avustuksin tukemiin tilaisuuksiin on mahdollisuus osallistua eri puolilta kaupunkia, myös kauempana keskustaa sijaitsevilta alueilta. Joukkoliikenteen ja palveluliikenteen aikatauluja tulee suunnitella eri palvelujen saavutettavuuden osalta (esim. uimahalli, liikuntaryhmät, kansalaisopiston ryhmät, yhteisölliset ruokailut, kulttuuritapahtumat ja -tilaisuudet). Esim. kansalaisopiston kurseille saattaa päästä linja-autolla, mutta takaisin kotiin pääsyä ei aikataulujen osalta enää ole. Palveluliikenteen osalta voisi suunnitella myös ns. vakioreittejä alueille, joissa on eniten pysähdyksiä.

Yhdistysten osalta viestintä yhdistystoiminnasta koko kaupungin laajuisesti ja monikanavaisesti lisää saavutettavuutta. Kaupunkitiedote on yhdistyksille, joiden toiminnassa on mukana paljon ikääntyneitä, erittäin merkittävä, tuttu ja luotettu viestintäkanava. Vanhusneuvosto pyytää, että kaupunkitiedote ilmestyisi useammin kuin 5 kertaa vuodessa, kolme kertaa keväällä ja kolme kertaa syksyllä olisi ehdoton minimivaatimus. Yhdistystyön tiedottamisessa auttaisi, jos tiedotteet julkaistaisiin tasaisin väliajoin, kattaen aina esim. kaksi kalenterikuukautta.

Digitaalinen saavutettavuus

On erittäin tärkeää, että kaupunki tarjoaa tukea digitaaliseen asiointiin heille, jotka eivät omista tietokonetta tai eivät osaa sitä riittävästi käyttää. Sähköisen asioinnin ohjaukseen tulisi osoittaa nykyistä enemmän kaupungin voimavaroja. Esim. osalle kansalaisopiston kurseista ei helposti pääse, jos ei osaa käyttää tietokonetta ja osaa olla nopea ilmoittautuja. Ikäystävällisyyttä ei ole riittävästi huomioitu.

Ikääntyneet käyttävät myös runsaasti sotepalveluja, joiden saavuttamisessa tarvitaan myös digitaalista osaamista. Kaupungin tulee tarvittaessa vaikuttaa myös hyvinvointialueen suuntaan, mikäli palvelut koetaan vaikeasti saavutettaviksi sekä antaa ohjausta sotepalveluiden piiriin pääsemiseksi.

Erilaisten ohjelmien ja lomakkeiden tulee olla kaupungin eri palveluissa saavutettavia siinä kuin esim. kaupungin verkko- ja someviestinnänkin.

Salossa 13.9.2024

Salon vanhusneuvoston puolesta

Seppo Hurve, puheenjohtaja